

Rogaland
vannregion

Sammen for vannet

Planprogram

for regionalplan for vannforvaltning 2028-2033

Rogaland vannregionutvalg sluttet seg til planprogrammet 13.10.25

[Rogaland fylkeskommune](#)

Postboks 130
4001 Stavanger
finapost@rogfk.no / 51 51 66 00

[Agder fylkeskommune](#)

Postboks 788 Stoa
4809 Arendal
postmottak@agderfk.no / 38 05 00 00

[Vestland fylkeskommune](#)

Postboks 7900
5020 Bergen
post@vlfk.no / 05557

[Telemark fylkeskommune](#)

Postboks 2844
3702 Skien
post@telemarkfylke.no / 35 91 70 00

Nettsider:

www.rogfk.no

www.vannportalen.no/vannregioner/rogaland

Forsidebilde: Elvemusling i Eigersund kommune, av Jonathan Björklund.

Forord

Vann er en livsviktig ressurs både for naturen, mennesker og samfunnsutviklingen. Ivaretagelse av levende vassdrag og friske fjorder krever helhetlig og bærekraftig forvaltning.

Planprogrammet skal gi forutsigbare rammer for planarbeidet, og skape et godt grunnlag for samarbeid rundt revidering av Regional plan for vannforvaltning for planperioden 2028-2033. Målet er å beskytte, forbedre og gjenopprette vannmiljøet.

Gjennom høringen har vi fått bekreftet behov for forsterket innsats, både for den enkelte sektor og samlet for hele vannregionen. Vi har også fått innspill på behov for å forbedre kunnskapsgrunnlaget, bidra til enda bedre involvering og øke ambisjonsnivået for tiltaksgjennomføring.

Nå inviterer vi alle - sektormyndigheter, næringsinteresser, frivilligheten og andre berørte og engasjerte - til å bidra i utarbeidelsen av oppdatert vannforvaltningsplan.

Sammen bidrar vi til godt vann i hele vannregionen.

Ole Ueland
Fylkesordfører

Innhold

Forord	3
1. Innledning	5
1.1 Planen sitt formål	5
1.2 Bakgrunn for planarbeidet	6
1.3 Om planarbeidet	7
2. Hovedmålsetning og prioriteringer	11
2.1 Vannmiljøet skal bli forbedret og beskyttet mot negativ endring	11
2.2 Prioriteringer av tiltak i planarbeidet	12
3. Tema som bør få økt oppmerksomhet i planperioden	13
3.1 Styrke rammer og forutsetninger for helhetlig vannforvaltning i vannregionen	13
3.2 Klimatilpasning	13
3.3 Beskytte vannmiljøet i kommunale planer	14
3.4 Restaurering av vassdrag	15
3.5 Kyst og fjord	16
3.6 Sektorer med særlig behov for innsats	16
4. Føringer og rammer for arbeidet	19
4.1 Internasjonalt samarbeid med felles mål	19
4.2 Forvaltning av nedbørsfelt	19
4.3 Lover og rammer for arbeidet	20
4.4 Nasjonale føringer og presiseringer	20
5. Virkning av forvaltningsplan og tiltaksprogram	21
5.1 Virkning for sektormyndigheter	21
5.2 Sammenheng med andre planer og miljømål	21
6. Vannregionen vår – planområdet	23
6.1 Justering av vannregiongrensen	23
7. Organisering og ansvar i vannregionen	25
7.1 Vannregionutvalget	25
7.2 Regional referansegruppe	27
7.3 Vannområdene	28
7.4 Ansvar og roller	29
8. Konsekvensutredning: planen sin virkning på miljø og samfunn	31
9. Planprosess - fremdrift og medvirkning	32
9.1 Fremdrift og organisering av arbeidet	32
9.2 Plan for medvirkning	33
Vedlegg 1 Høringslogg	37

1. Innledning

Regional plan for vannforvaltning skal bidra til å sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet i tråd med vannforskriften. Det overordna målet er at alt vann skal ha god økologisk og kjemisk miljøtilstand, jf. vannforskriften §§ 4 til 7. Den regionale planen skal nå revideres og oppdateres for planperioden 2028-2033.

Dette planprogrammet beskriver følgende:

- Hva som er formål og bakgrunn for planarbeidet
- Hva som er status for vannforvaltningsarbeidet og gjeldende plan
- Tema som bør få økt oppmerksomhet i planperioden
- Føringer og rammer for arbeidet
- Organisering av vannregionen
- Hvordan prosessen fram mot oppdatert plan skal bli gjennomført, inkludert medvirkning/samarbeid
- Hvor du finner mer informasjon

Hensikten med planprogrammet er å gi mulighet for tidlig medvirkning, god informasjon og dialog, og forutsigbarhet for alle berørte. Dette for å skape et godt grunnlag for videre samarbeid med oppdatering av vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet for planperioden 2028-2033.

1.1 Planen sitt formål

Regional plan for vannforvaltning med tiltaksprogram er vannregionen sitt planverktøy for å sikre en helhetlig og samordnet forvaltning av vannmiljøet, der alle sektormyndigheter (statlige, regionale og kommunale) bidrar til å oppnå målet om god miljøtilstand i alt vann.

Planen beskriver miljøtilstanden for vannet, og hva som er de viktigste påvirkningene på vannmiljøet. Alt vann i elver, innsjøer, kystvann og grunnvann (vannforekomster) har miljømål. Miljømålene fastsettes ved vedtak av den regionale vannforvaltningsplanen, og er hjemlet i kap. 2 i vannforskriften. Informasjon om miljømål, miljøtilstand og status må oppnåelse for den enkelte vannforekomst finner du på [Vann-nett.no](https://vann-nett.no).

En vannforekomst er grunnenheten i vannforskriften. De er avgrensede, og til dels betydelige mengder med vann. F.eks. en innsjø, magasin, elv, kanal, bekkefelt, grunnvann, fjord eller kyststrekning.

Til hver regionale vannforvaltningsplan blir det laget et tiltaksprogram som oppsummerer alle tiltak myndighetene har vurdert som nødvendige for å oppfylle miljømålene (vannforskriften § 25). Tiltaksprogrammet er sektorovergripende og bygger på kunnskapsgrunnlaget som er utarbeidet for de regionale vannforvaltningsplanene (Vann-nett). Programmet skal være i samsvar med nasjonale føringer og statlige planretningslinjer. Ansvarlig myndighet har ansvar for å følge opp tiltakene. Mer informasjon om tiltaksprogrammene og tiltak i vann kan du finne på [Vannportalen \(miljøtiltak\)](https://vannportalen.no/miljotiltak).

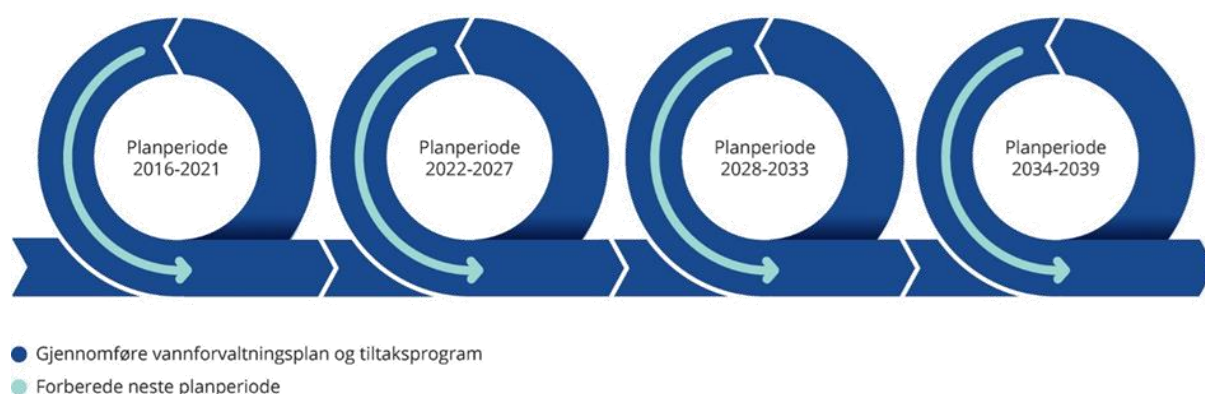
I henhold til plan- og bygningsloven § 8-1 skal alle regionale planer ha et handlingsprogram. Fylkestinget vedtar handlingsprogrammet som en del av den regionale planen. Behovet for rullering skal vurderes årlig. Det vil bygges videre på gjeldende handlingsprogram.

Handlingsprogrammet beskriver hvilken oppfølging planen krever og utpeker ansvarlig organ og samarbeidspartnere for gjennomføring av planen på et overordnet nivå. Oppgavene er fordelt på følgende måte: på regionalt nivå (vannregion), på vannområdenivå, og for sektormyndigheter.

1.2 Bakgrunn for planarbeidet

Planarbeidet er et fastsatt krav i vannforskriften, og vannforvaltningsplanene med tilhørende tiltaksprogram skal bli oppdatert hvert sjette år. Ved rullering av planene blir det gjort en oppdatering av status – hva er oppnådd i forrige planperiode – for deretter å gjøre nødvendige justeringer i inneværende planperiode for å komme i mål med fastsatte miljømål.

Oppdatering av kunnskapsgrunnlaget (overvåking, inklusive problemkartlegging, oppdatering av Vann-nett) og tiltaksgjennomføring pågår kontinuerlig –(Figur 1).

Figur 1. Illustrasjon over planperiodene i vannforvaltningsarbeidet. Kilde: Miljødirektoratet.

Gjeldende plan

Gjeldende regional vannforvaltningsplan og tiltaksprogram ble vedtatt og godkjent i 2021-2022 og gjelder til slutten av 2027. Planen skal nå revideres og oppdateres. Plandokumenter for planperioden 2022-2027 finner du her: [Regionale vannforvaltningsplaner](#). En kort oppsummering av prioriteringene i planen er beskrevet under.

Prioriteringene for Rogaland vannregion i planperioden 2022-2027 er delt inn på følgende måte;

Prioriterte nedbørsfelt (totalt 41 områder for tiltak og 10 områder for kartlegging) - Prioriteringer i alle fire vannområdene - Gjelder både vassdrag og kyst - Inkluderer både videreføring av nedbørsfelt fra første planfase, samt nye nedbørsfelt	
Prioriterte tiltaksområder 1. Forsuring (langtransportert forurensning) 2. Landbrukssektoren 3. Vannkraftreguleringer 4. Restaurering 5. Vann- og avløpssektoren 6. Miljøgifter og forurensede sedimenter 7. Fremmede arter 8. Forsøpling (nytt for planperioden 2022-2027)	Prioriterte sektorovergrepene virkemidler 1. Arealplanlegging 2. Sektorovergrepene tiltaksplaner og utredninger 3. Kunnskapsbygging gjennom problemkartlegging og tiltaksovervåking 4. Felles innsats for kyst og fjord (nytt for planperioden 2022-2027)

1.3 Om planarbeidet

Rogaland fylkeskommune er utpekt som vannregionmyndighet for vår vannregion og skal koordinere arbeidet med oppdatering av vannforvaltningsplanen med tilhørende tiltaksprogram, lede vannregionutvalget, og samordne bidragene fra sektormyndighetene. Arbeidet skal skje i nært samarbeid med statlige og regionale myndigheter og kommuner i vannregionutvalget. For mer informasjon om organisering og ansvar, se kapittel 0.

Deltakelse fra berørte myndigheter er viktig for at oppdatert forvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram har et godt nok kunnskapsgrunnlag, og at alle sider ved planens betydning blir tilstrekkelig belyst og tatt hensyn til. Dette forutsetter aktiv deltagelse fra berørte myndigheter i alle deler av planprosessen. Vannregionen vil legge til rette for deltagelse gjennom møtevirkksomhet, dialog, befaringer og lignende i perioden dokumentene blir laget.

Det skal legges til rette for medvirkning fra organisasjoner og allmenheten. Statlige organer og kommuner har rett og plikt til å delta i planleggingen når den berører deres virkeområde eller egne planer og vedtak (jf. Pbl § 8.3). Les mer i kapittel 0 og her:

- [Ulike myndigheters bidrag i det regionale planarbeidet](#) (se kapittel 2)
- [Kommunenes oppgaver og ansvar i vannforvaltningen](#)
- [Vannregionutvalget og rammer for vedtak](#)

Kunnskapsgrunnlaget i Vann-nett

Vann-Nett er kunnskapsdatabasen for arbeidet med vannforskriften i Norge, både for lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Databasen er nyttet til å oppdatere data om miljøtilstand, påvirkninger og hovedutfordringer i vannregionen (se 1.3.2). Dette er den viktigste kunnskapskilden når planen revideres.

Informasjonen i Vann-Nett gir oss et samlet kunnskapsgrunnlag for blant annet å kunne vurdere og treffe beslutning om tiltak og miljømål. Det er derfor viktig at alle sektormyndigheter oppdaterer data som de har ansvar for, innen de fristene som er satt nasjonalt.

Utfordringer som vi må ha med oss i det videre planarbeidet:

- Manglende overvåkingsdata i mange vannforekomster. Det er særlig store kunnskapshull på kjemisk tilstand.
- Vi har fortsatt vannforekomster med ukjent påvirkning.
- Knappe ressurser på alle nivå til jevnlig oppdatering av data i Vann-nett.
- Det er behov for en større innsats for å både kvalitetssikre og oppdatere data jevnlig.
- Vann-nett er kommet i ny og mer brukervennlig versjon etter innspill fra forrige planperiode. Det er fortsatt behov for å gjøre verktøyet mer intuitivt og brukervennlig.

Hovedutfordringer

Dokumentet om hovedutfordringer inneholder en oppdatert oversikt over miljøtilstand, påvirkninger og status for gjennomføring av tiltak. Informasjonen kommer hovedsakelig fra kunnskapsdatabasen Vann-nett.

En felles forståelse av hva som er de viktigste utfordringene vil gi et godt grunnlag for videre samarbeid om revisjon av forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet.

Påvirkninger og hovedutfordringer i vannregionen:

1. Langtransportert forurensning
2. Landbruk (Jordbruk og skogbruk)
3. Avløpsvann
4. Vannkraft
5. Urban utvikling
6. Annen eller ukjent påvirkning (Miljøgifter og forurensa sjøbunn)
7. Akvakultur
8. Industri og gruvedrift
9. Transport
10. Andre påvirkninger: (Klimaendringer, fremmede arter, vassdragsinngrep, kant-/vegetasjonssoner mot vann)
11. Andre utfordringer: (Ressurssituasjonen, kunnskap og Vann-nett som kunnskapsdatabase, formidling og forankring)

Påvirkning- og utfordringsbildet har ikke endret seg mye fra forrige planfase.

Planretningslinjer

Gjeldende plan, 2022-2027, har regionale planretningslinjer som gir føringer for arealplanlegging og utbygging som berører vannmiljø. Disse er samordnet på tvers av vannregionene.

Det vil gjennomføres en evaluering av disse retningslinjene i et samarbeid med alle vannregionmyndighetene i Norge. I tillegg vil blant annet kommunene og Statsforvalteren i Rogaland bli invitert til å bidra med innspill i evalueringen. Dette vil gi grunnlag for å vurdere videreføring og/eller justering av de regionale planretningslinjene.

Det er ønskelig å både være samkjørt på tvers av vannregiongrensene, men også få til god harmonisering og samordning på tvers av andre regionale planer i Rogaland (blant annet med Fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet – FRAM).

Hva betyr revisjon av planen?

Vi har et godt fundament for vannforvaltningen i Rogaland vannregion gjennom vedtatt plan. Her er det gjort prioriteringer og fastsatt miljømål for alle vannforekomster. Revisjon av plan skal ikke snu opp ned på vedtatt plan, men skal ta utgangspunktet i den, og vurdere behov for;

- forsterket innsats.
- om det er nødvendig å oppdatere miljømål.

Forsterket innsats kan være knyttet både til rammene rundt vannforvaltningen, og konkret tiltaksgjennomføring.

Ny kunnskap eller endrede forutsetninger kan for eksempel gi grunn til å gjøre endringer.

Evaluering av andre planperiode 2016-2021

Etter hver planperiode gjennomføres en evaluering. Evalueringene gjør det mulig å arbeide systematisk og målrettet for å forbedre og videreutvikle vannforvaltningsarbeidet for hver planperiode.

Evalueringen viser at arbeidet med vannforskriften bidrar til at vi nærmer oss de relevante delmålene under FNs bærekraftsmål nr. 6 og vannforskriftens miljømål. Her kan du lese mer om evaluering og råd om forbedring for planperioden 2016-2021: [Evaluering og forbedring av vannforvaltningen - Vannportalen](#).

Erfaringer fra tiltaksarbeidet i Rogaland vannregion

Vannforskriften legger opp til rullering av plan før en er halvveis i innestående tiltaksperiode. Vi ser derfor ikke nødvendigvis effekt av alle tiltak som er igangsatt. Særlig vassdrag som er påvirket av eutrofiering, trenger lang tid før igangsatte tiltak har full effekt. I noen vassdrag er det registrert forbedring, mens i andre vassdrag er det en forverring av miljøtilstand. Alle nødvendige tiltak som er pekt på i tiltaksprogrammet, er ikke igangsatt eller gjennomført enda. Det å gå i gang med en ny planfase og vurdere nye behov og tiltak, før tiltaksperioden er gjennomført, kan derfor oppleves utfordrende for både sektormyndigheter og andre interesseaktører som er engasjert i oppfølging av vannforvaltningsplanen. I en vurdering av behov for forsterket innsats, må vi legge til grunn status der vi er og erfaringene som er opparbeidet.

Vi vil her trekke frem både suksessfaktorer for fremdrift i vannforvaltningsarbeidet, og utfordringer som gjør måloppnåelse vanskelig innenfor de tidsfrister som er satt. Sammen med status for hovedutfordringene i vannregionen, må vi ha med oss dette i det videre planarbeidet.

Suksessfaktorer

- Vannområdekoordinator i fast stilling i hvert vannområde, finansiert i spleiselag mellom staten, fylkeskommunen og kommunene.
- Finansiering til gjennomføring av tiltak i vannområdene. Her kan ordningene som Miljødirektoratet, NVE og Rogaland fylkeskommune trekkes frem som særlig viktige.
- Godt etablert tiltaksovervåking og samarbeid rundt dette i vannområdene.
- Prioritering av enkeltvassdrag for kraftsamling av sektorenes innsats (kartlegging, tiltak og overvåking). Dette har blant annet gitt utslag i at flere fagråd for vassdrag er opprettet (se f.eks. [Fagråd for Hellelandsvassdraget](#))
- Langvarig tiltaksinnsats gir effekt, f.eks. ser en effekt av tiltak i flere landbrukspåvirkta nedbørfelt i Jæren vannområde.
- Samarbeid mellom forvaltningen og frivilligheten har gitt konkrete resultater, eksempelvis Sjørretprosjektet i Rogaland. Prosjektet starta opp i 2018 og har bidratt til å restaurere over 100 sjørretbekker i fylket, og gir positiv oppmerksomhet til arbeidet med å forbedre miljøtilstand.

Faktorer som utfordrer tiltaksgjennomføring og måloppnåelse

- Knapphet på ressurser i alle ledd til å gjennomføre vannforvaltningsarbeidet med god samordning mellom kommuner, regionale og statlige sektormyndigheter og aktuelle interessegrupper.
- Manglende finansiering og bevilgninger til alle nødvendige tiltak innenfor planperioden.
- Vannforvaltningsarbeidet har ikke tilstrekkelig bred forankring, både politisk og mellom myndigheter og sektorer.
- Manglende oppfølging av eksisterende krav og virkemidler svekker effekten av vannforvaltningsarbeidet.
- Behov for nye virkemidler og/eller forbedring av eksisterende virkemidler.
- Målkonflikter mellom vannmiljø og andre samfunnsinteresser som må løses på nasjonalt nivå, bidrar til mer utfordrende tiltaksgjennomføring på lokalt nivå.
- Mangler i kunnskapsgrunnlaget i Kunnskapsdatabasen Vann-nett.

2. Hovedmålsetning og prioriteringer

2.1 Vannmiljøet skal bli forbedret og beskyttet mot negativ endring

Om miljømål

Vannforskriften har gitt vannmiljøet en ekstra beskyttelse. Formålet i vannforskriften er å sikre helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet. Det overordna målet er at alt vann skal ha god tilstand (økologisk og kjemisk) jf. Vannforskriften §§ 4 til 7.

Vannforekomster med vesentlige fysiske endringer som følge av samfunnsnyttig aktivitet, eksempelvis vannkraftregulering, har egne miljømål som tar hensyn til den samfunnsnyttige aktiviteten, jf. Vannforskriftens § 5. Disse blir kalt for sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF).

I 2025 har vi registrert 1933 vannforekomster i vannregionen.

- 1574 vannforekomster (ca. 81%) er registrert som naturlige vannforekomster og 38% av disse behøver forbedringstiltak for å oppnå målet sitt innen tidsfristen i 2027.
- 359 vannforekomster (ca. 19%) er registrert som sterkt modifiserte, og av disse behøver 22% tiltak for nå miljømålet om godt økologisk potensial innen fristen i 2027.

Utpeking av sterkt modifiserte vannforekomster og fastsettelse av mindre strenge miljømål skal angis og begrunnes i de oppdaterte planene, og der dette allerede er fastsatt, revurderes og om nødvendig oppdateres i samarbeid med berørte myndigheter.

Miljøtiltak

For å beskytte og forbedre vannmiljøet skal det gjennomføres miljøtiltak. Dette er tiltak for å:

- beskytte vannmiljøet ved å gjøre forebyggende tiltak i vannforekomster som har god tilstand i dag, men er utsatt for påvirkninger som kan gjøre det dårligere på sikt.
- forbedre eller restaurere vannmiljøet der hvor miljømålene ikke er nådd i dag.

Forbedringstiltakene som skal gjennomføres deles inn i grunnleggende og supplerende tiltak. Grunnleggende tiltak skal uansett gjennomføres i henhold til lovverket. Supplerende tiltak gjennomføres hvis grunnleggende tiltak ikke er nok for å nå miljømålene. Det vil si at det er målene i vannforskriften som utløser de supplerende tiltakene.

Unntak fra miljømål

I vannforskriften § 4 er det et generelt miljømål å beskytte vannmiljøet mot forringelse (kvalitetstap). I § 12 i vannforskriften blir det stilt strenge vilkår for å unntaksvis tillate ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst, som kan føre til at miljømålene ikke blir oppnådd eller at tilstanden blir dårligere. Sektormyndighetene er ansvarlig for å gjøre vurderingene. Dersom det er gitt tillatelse til nye aktiviteter eller nye inngrep, skal dette fremgå av

«... tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand» (§ 4).
«For grunnvann er målet god kjemisk og kvantitativ tilstand» (§ 6).

vannforvaltningsplanen. Klima- og miljødepartementet har utarbeidet en egen [veileder om bruk av vannforskriftens § 12](#).

Frister etter vannforskriften

Arbeidet må forholde seg til fristene i vannforskriften. For vannforvaltningsplanene som skal gjelde i 2028-2033, skal tiltak være operative innen utgangen av 2030 (§ 25), og miljømål skal bli oppnådd innen utgangen av 2033 (§ 8).

Dersom naturforholdene tilsier det, kan måloppnåelse bli utsatt (§ 9). I særlige tilfeller der det er umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålene, kan det fastsettes mindre strenge miljømål (§ 10).

Selv om unntak i form av tidsutsettelse eller mindre strenge mål blir brukt, skal alle praktisk gjennomførbare tiltak bli utført for å unngå forringelse av tilstanden i vannforekomstene. Alle unntak skal bli revurdert ved hver oppdatering av forvaltningsplanene.

2.2 Prioriteringer av tiltak i planarbeidet

Prioritering av tiltak i planarbeidet handler om fordeling av tiltakene geografisk (hvor begynner vi), og over tid – hva gjør vi i denne planperioden, hva må bli utsatt til neste og når oppfyller vi miljømålene eller har sørget for beskyttelse. Sektorene har derfor en viktig rolle i å prioritere rekkefølgen av egne tiltak og ta stilling til måloppnåelse og eventuell utsettelse. Bruk av fristutsettelse av måloppnåelse betyr *ikke* utsettelse av gjennomførbare tiltak. Dialogen i planarbeidet skal bidra til samordning der flere sektorer påvirker.

Viktige huskereglene i det videre arbeidet:

- Hver sektor må ta sin del av ansvaret, og prioritering handler ikke om å sette tiltak i ulike sektorer opp imot hverandre.
- Grunnleggende tiltak skal bli gjennomført først og ikke «settes opp mot» supplerende tiltak i egen eller andre sektorer.
- Tiltak for å oppnå krav i lovverk er en prioritert oppgave for «alle» og kan ikke bli prioritert bort.
 - Første prioritet bør være vannforekomster hvor tilstanden er moderat eller dårligere og/eller hvor det er viktige brukerinteresser som f.eks. drikkevann, badeplasser, fiskeinteresser eller lignende.
 - Andre prioritet bør være resterende vannforekomster som er i god eller svært god tilstand, eller hvor det ikke er viktige brukerinteresser som er påvirket.
- Vedtatte beskyttelseskrav til f.eks. drikkevannskilder er ikke gjenstand for diskusjon i planarbeidet.
- Hvis grunnleggende tiltak ikke er nok for å oppnå målene må supplerende tiltak bli utredet og gjennomført. Hvis gapet mellom dagens tilstand og miljømål er stort kan grunnleggende og supplerende tiltak med fordel bli gjennomført samtidig.
- I vannforekomster der tilstanden er god eller bedre skal grunnleggende tiltak bli gjennomført. Supplerende tiltak skal bare bli utført der det er nødvendig for å beskytte vannforekomsten mot dårligere tilstand.

For oversikt over tiltak tilhørende de ulike sektorene, sjekk [Vann-nett.no](#), eller kontakt Fylkeskommunen. Nasjonale føringer klargjør det regionale og lokale handlingsrommet. Se kapittel 0 for oversikt over disse føringene.

3. Tema som bør få økt oppmerksomhet i planperioden

Dette kapitlet beskriver temaer som bør løftes frem for forsterket innsats i neste planperiode. Utgangspunktet er prioriteringer i vedtatt plan (se oppsummering i kap. 1.2).

Planprogrammet går ikke direkte inn i utfordringer eller påvirkninger. For en nærmere beskrivelse av dette er det referert til hovedutfordringsdokumentet.

3.1 Styrke rammer og forutsetninger for helhetlig vannforvaltning i vannregionen

Det er behov for å forsterke innsatsen knyttet til de administrative, organisatoriske og juridiske rammene som bidrar til helhetlig og samordnet vannforvaltning i vannregionen. Dette har direkte eller indirekte betydning for forankring, felles forståelse, tiltaksgjennomføring og måloppnåelse.

- Jobbe for økt ressurstilgang og finansiering som bidrar til tiltaksgjennomføring og samordning i vannforvaltningsarbeidet.
- Jobbe for økt finansiering av overvåking av kjemisk og økologisk miljøtilstand.
- Styrke formidling og kommunikasjon i vannforvaltningsarbeidet, inklusive språk og begrepsbruk.
- Styrke involvering av regional referansegruppe i plan- og tiltaksarbeid, og da med fokus på interessentgrupper som ikke har mulighet til å delta på vannområdenivå.
- Tilrettelegge for dialog om behov for nye eller endrede virkemidler og fremme behov opp mot nasjonalt nivå.
- Jobbe for at Vann-nett blir et mest mulig brukervennlig verktøy som oppdateres jevnlig med ny kunnskap og status for tiltaksgjennomføring.

3.2 Klimatilpasning

Det er et nasjonalt mål at samfunnet skal gjennomføre omfattende tiltak for å øke samfunnssikkerheten og begrense skadeomfanget som følge av klimaendringene.

Meld.St.26 (2022-2023) Klima i endring - sammen for et klimarobust samfunn understreker økosystemenes betydning for klimatilpasning. Regjeringen ønsker her å styrke arbeidet med naturbaserte løsninger som risikoreduserende og forbyggende tiltak. Videre vil regjeringen øke kunnskapen om kostnader og nytte ved naturbaserte løsninger og kombinasjonsløsninger for overvann, flom og skred (Meld. St.27 (2023-2024) Tryggare framtid-førebudd på flaum og skred)

For å både ivareta miljø og håndtere flomrisiko i vassdragene, bør følgende hierarki av løsninger anbefalt i NORCE LFI Rapport-nr. 458 (2023) i varetas i videre vannforvaltningsarbeid:

1. Arealplanlegging med bevaring av naturtypiske vassdragsdeler, våtmark og elveslette.
2. Vassdragsrestaurering der det er mulig, med økt hydraulisk tverrsnitt og plass til morfodynamikk.
3. Miljøtilpassede sikringsmetoder der det ikke er plass til storskala restaurering.

4. Avbøtende miljøtiltak der det trengs tradisjonelle, ikke-naturbaserte flomsikringstiltak.

Arbeidet med å følge opp nasjonale føringer og veiledning for klimatilpasning i vannforvaltningsarbeidet foreslås å styrkes i kommende planperiode.

Klimahensyn og -tilpasning må derfor bli inkludert i alle faser av arbeidet, både ved vurdering av effekt av påvirkninger, miljøtilstand og i tiltaksarbeid. Spesielt følgende tiltak må bli fulgt opp i vannforvaltningsarbeidet:

- Alle typer vannmiljøtiltak må dimensjoneres med hensyn på klimaendringer. Dette inkluderer allerede bygde renseparker - vil disse fungere i et endret klima, når mange av dem trolig ikke er dimensjonert for økt nedbør og styrtregn?
- Fokus, og kunnskap knyttet til drift og vedlikehold av overvannstiltak (naturbaserte løsninger) må bli økt – f.eks. åpne overvannsløsninger som viktige renseløsninger.

Kommunenes og vannområdenes behov for kompetanseheving må avklares i det videre planarbeidet, slik at de klarer å følge opp nasjonale føringer og forventinger etter hensikten.

Planretningslinjene i gjeldende plan skal evalueres, og det vil være aktuelt å vurdere behov for å oppdatere retningslinjene med hensyn til miljø, klimatilpasning og flomrisiko.

Synergier med oppfølging av Regional plan for natur og klimaomstilling, som etter planen skal vedtas i 2026, må sikres i den videre prosessen.

3.3 Beskytte vannmiljøet i kommunale planer

Vannmiljøet skal bli ivaretatt i areal- og samfunnsplanleggingen. I alle former for arealplanlegging vil påvirkning på vann og håndtering av vann være et tema som må bli vurdert i planarbeidet. Forebyggende arbeid for å bevare et godt vannmiljø gjennom planlegging vil være det billigste og mest effektive virkemiddelet for å nå målene i vannforvaltningsplanen. I forrige vannforvaltningsplan ble det vedtatt retningslinjer for arealplanlegging, som skal bidra til nettopp dette.

Enkelte kommuner har dette på plass, mens hos andre er det mangelfullt.

Det er i det videre vannforvaltningsarbeidet behov for:

- Beskytte/utbedre badevannskvalitet, der kvaliteten ikke er god nok.
- Beskytte drikkevannskildene med oppdaterte hensynssoner m.m. jf. Vannforvaltningsplanen 2022-2027.
- Ta vare på kantvegetasjon langs elvebredder og etablerer kantvegetasjon der dette mangler. Vegetasjonen bidrar bl.a. til å redusere overflateavrenning og erosjon, fange opp næringssalter og plantevernmidler, stabiliserer temperaturen, gir skygge, skjul og næring, vandringsvei, leveområder og har en flomdempende effekt.
- Gjenåpne bekker som i dag ligger i rør og vurdere å re-meandrer dem/lage elvesletter. Dette vil gi bedre levevilkår for fisk og annet biologisk mangfold, men også plass til flomvann/overvann i vassdraget, mer attraktivt nærmiljø og forbedret renseseffekt.
- Prioritere naturbaserte løsninger i plan. Naturbaserte løsninger (kantsoner, våtmark, skog, osv.) tar plass, og forutsetter at kommunene setter av nok areal i sine planer.
- Gi plass til flomvannet langs vassdrag og opprette hensynssoner (bufferoner) i planene for å regulere videre arealbruk i områder utsatt for naturfare.
- Bevaring av flomsoner og elveløp i arealplanleggingen.

Planretningslinjene i gjeldende plan skal evalueres, og det vil være aktuelt å vurdere behov for å oppdatere retningslinjene etter de behovene som er avdekket.

3.4 Restaurering av vassdrag

Norge har laget en restaureringsstrategi for vassdrag og våtmarker, og det blir nå utarbeidet et handlingsprogram for strategien. Det er forventet at tiltaksbehovet og en mer helhetlig tilnærming til restaurering av vassdrag og tilgrensede våtmarker, blir innarbeidet i det oppdaterte tiltaksprogrammet til vannforvaltningsplanen.

Sektormyndigheter er oppfordret til å øke innsatsen for å kartlegge og oppdatere kunnskapsgrunnlaget om fysiske tiltak i vassdrag.

Konkret gjelder dette følgende:

- Kartlegge vandringshindre (bl.a. kulverter) for langtvandrende fisk (prioriterte arter; ål, laks, sjørret), lage en prioriteringsplan for å utbedre disse langs kommunale-, fylkes- og riksveier, samt jernbanen. Tiltak skal inngå i oppdatert tiltaksprogram (Vann-nett).
- Utbedre leveområdene for laks, sjørret, ål og innlandsfisk, og skissere tiltak. NVE, Statsforvalteren, kommuner og landbruksetater har her et særskilt ansvar.
- Restaurere vassdrag som vil redusere effekter av flom og ras med naturbaserte løsninger (bl.a. gi elvene større plass, fjerne langsgående barrierer, meandrer), og for tilgrensede våtmarker. Ref. [Statlige planretningslinjene for klima og energi \(2024\)](#) og [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging \(2023\)](#).
- Prioritere hele eller deler av vassdrag for vassdragsrestaurering i oppdatert plan. Her vil det bli gjort et fellesløft av aktuelle sektormyndigheter for å redusere påvirkninger i vassdraget slik at miljømålene blir oppnådd, hvor fysiske påvirkninger blir vektlagt

Det er generelt behov for økt oppmerksomhet mot europeisk ål, elvemusling og edelkreps i vannforvaltningsarbeidet og i arbeidet med restaurering av vassdrag

- **Europeisk ål** er sterkt truet i Norge. Det er stort behov for tiltak som øker overlevelse til ål innenfor hele utbredelsesområdet. Barrierevirkninger og dødelighet knyttet til kraftverk anses som en særlig utfordring, med flaskehalser både ved oppvandring til oppvekstområder i vassdrag og ved nedvandring av kjønnsmoden ål.
- **Elvemusling** er rødlistet som sårbar og ansvarsart for Norge. Den er følsom for en rekke påvirkninger som forurensning, endret vannføring og fysiske inngrep. Det er utarbeidet en nasjonal handlingsplan for arten. Målet for forvaltningen er at alle nåværende populasjoner skal opprettholdes og sikres en tilfredsstillende rekruttering, og at alle vassdrag med elvemusling skal ha minst god økologisk tilstand. Elvemusling brukes også som terskelindikator ved klassifisering av miljøtilstand i elver.
- **Edelkreps** er rødlistet som sterkt truet. Den er følsom for påvirkninger som forurensning, forurensning og eutrofiering, men den største trusselen er introduksjonen av den fremmede signalkrepsen, som bærer eggsporesopp som fører til krepspest og død hos edelkrepsen. Edelkreps benyttes også som terskelindikator ved klassifisering av miljøtilstand i elver og innsjøer

3.5 Kyst og fjord

Felles innsats for kyst og fjord ble prioritert opp i forrige planperiode. Høringsinnspillene til planprogrammet viser at kystvannet står overfor betydelige utfordringer. Det er mange påvirkninger, og alle er ikke dokumentert konsekvens av; eksempelvis urbanisering, næringsaktivitet, fremmede arter, forurensning og klimaendringer. Manglende overvåking bidrar til at påvirkningsbildet ikke er komplett. For terskelfjordene er naturtilstand fortsatt ikke avklart.

Kysten er viktig for både naturmangfold, friluftsliv og næringsvirksomhet. Et rent og produktivt kystmiljø er avgjørende for biologisk produksjon, økosystemfunksjoner og bærekraftig ressursbruk. Det er et felles ansvar å opprettholde god miljøtilstand i kyst- og havområder. I kommende planperiode bør innsatsen styrkes, med særlig vekt på helhetlig kartlegging, samordning, prioritering og tiltak i kystsonen.

Miljødirektoratet arbeider nå med å gjøre en vurdering av å inkludere nye kvalitetselementer for kystvann.

Følgende behov før særlig diskuteres og vurderes:

- Behov for nye prioriterte områder for målrettet innsats.
- Behov for organisatoriske grep for å klare å samordne innsatsen bedre.

3.6 Sektorer med særlig behov for innsats

Fire sektorområder trekkes her frem med behov for økt tiltaksgjennomføring i neste planfase for å kunne nå fastsatte miljømål.

Innenfor hver sektor må det jobbes med å utnytte eksisterende sektorvirkemidler fullt ut, og underveis løse målkonflikter som kan oppstå mellom hensyn til vannmiljø, brukerinteresser, økonomiske hensyn og samfunnsinteresser av stor verdi.

Vassdrag regulert til energiproduksjon

Rogaland er et betydelig vannkraftfylke, hvor påvirkningen fra vannkraft på vannmiljøet er omfattende. Se kap. 4.4 i hovedutfordringsdokumentet for nærmere beskrivelse av påvirkning knyttet til vannkraft.

Det eksisterer enkelte virkemidler som kan bli benyttet for å bøte på disse påvirkningene, som i større grad må bli tatt i bruk:

- Prioritere vassdrag for vilkårsrevisjon. Dette er en mulighet til å revidere vilkårene i eksisterende konsesjoner for reguleringsanlegg, til å rette opp skader og ulemper for allmenne interesser (miljøhensyn) som har oppstått som følge av reguleringen. Økt kunnskap, erfaringer fra drift og endrede holdninger til natur og miljø gjør at slike revisjoner er nødvendige blant enkelte kraftverk.
- Prioritere vassdrag for innkalling etter § 66 i vannressursloven eller omgjøring etter § 28. Dette gir mulighet til å sette vilkår for gamle kraftverk uten miljøkrav (i særlige tilfeller), enten ved å kalle dem inn til konsesjonsbehandling (konsesjonsløse) eller ved omgjøring av eksisterende vassdragskonsesjoner.
- Kartlegge behov for avbøtende tiltak som ripping av elvebunn og tiltak mot gassovermetning, osv.

Akvakultur og vannmiljø

Lakselus fra oppdrettsanlegg og rømt oppdrettslaks er de største truslene mot anadrom laksefisk i Norge. Villaksen ble i 2021 rødlistet i Norge, og i 2023 kom villaksen på IUCN sin internasjonale rødliste. Lakselus fra oppdrettsanlegg er også den største trusselen mot sjørret. Påvirkningene fra lus og rømming er betydelig i anadrome vassdrag. Det er et stort behov for tiltak knyttet til lakselus og rømt oppdrettsfisk for å nå miljømålene.

Biologisk påvirkning fra lakselus på ville laksebestander skal være løst innen 2027, iht. godkjenningsskemaet (2022) til vannforvaltningsplanen (2022-2027). Det er med andre ord ikke gitt utsatt frist for å nå miljømålet med påvirkning fra lakselus. For genetisk påvirkning fra rømt oppdrettsfisk er miljømålet satt til 2033, da påvirkningen er kumulativ (opphopende).

Se kap. 4.7 i hovedutfordringsdokumentet for nærmere beskrivelse av påvirkning knyttet til akvakultur. Utfordringene gjør bl.a. følgende oppfølging nødvendig, hvor ansvaret i dag ligger hos departementene:

- Det er ikke skissert tilstrekkelig med avbøtende tiltak knyttet til lakselus og rømt oppdrettslaks til å nå miljømålene om god økologisk tilstand/potensial i lakse-vassdragene. Tiltakene skulle etter vannforskriften vært operative innen utgangen av 2024. Det er behov for at sektormyndighetene så raskt som mulig skisserer tilstrekkelig med avbøtende tiltak knyttet til lakselus for å nå miljømålet innen 2027.
- Mange sjørretbestander har dårligere bestandsstatus enn god, og lakselus er en vesentlig negativ påvirkning på disse bestandene ([Vitenskapelig råd for lakseforvaltning](#)). Påvirkning av lakselus på sjørret er en langt større belastning enn for laksen, men metodikk for hvordan inkludere påvirkning av lusen på sjørretbestander er enda ikke ferdig. Det er også behov for å integrere påvirkninger på sjørreten inn i klassifiseringssystemet for vannforvaltning.

Ny [stortingsmelding om havbruk, \(Meld. St. 24 \(2024-2025\) vedtatt 12. juni 2025\)](#) med [stortingsvedtak](#) vil gi grunnlag for å følge opp disse utfordringene med konkrete tiltak.

Forurensning fra jordbruk

Økt mål om selvforsyningsgrad og en endring i retning økt produksjon av frukt og grønt i tråd med nasjonale kostholdsråd vil kunne øke belastningen fra jordbruket på vannmiljø. Det er derfor behov for en betydelig styrket innsats mot forurensning fra jordbruk i planperioden, for å nå målet om god økologisk tilstand i alle jordbrukspåvirkede vannforekomster. Se kap. 4.2 i hovedutfordringsdokumentet for nærmere beskrivelse av påvirkning knyttet til jordbruk.

Som en del av den nasjonale godkjenningen av vannforvaltningsplanen (2022-2027), har departementene påpekt følgende med relevans for vannmiljøet som er påvirket av jordbruk:

- Det er viktig at de nasjonale føringene fra 2019 følges opp. Det er behov for en betydelig styrket innsats mot forurensning fra jordbruk i planperioden, for å nå målet om god økologisk tilstand i alle landbrukspåvirkede vannforekomster.
- Kommunene og Statsforvalteren må i større grad ta i bruk sine hjemler for å stille krav til gjennomføring av miljøtiltak i områder der det er nødvendig for å nå miljømålene etter vannforskriften. Strengere krav til spredetidspunkt og -mengde er særlig relevant.
- Det er allerede på plass en hjemmel for Statsforvalteren i særlig utsatte områder; *Forskrift 21.23.20 nr. 3048 om delegering av myndighet til å fastsette regionale krav om miljøforsvarlig drift av jordbruksareal til Statsforvalteren etter jordlova § 11.*

-
- Miljømål for SMVF i jordbruks- (og urbane) områder er ikke klart formulert i gjeldende veiledere. I første planperiode ble det i Rogaland vannregion satt konkrete grenser for total fosfor og total nitrogen, noe det i ettertid er gått bort fra. Nå står det kun det generelle målet om godt økologisk potensial. Det bør nasjonalt settes egnede miljømål for SMVF i jordbruks- (og urbane) områder.

Forurensning fra avløp

Det er manglende oppfølging av eksisterende krav og regelverk, f.eks. etterslep på å innføre rensing av avløp, kombinert med økt befolkning og strengere rensekrav. De nasjonale føringene fra 2019 blir ikke i tilstrekkelig grad fulgt opp.

Se kap. 4.3 i hovedutfordringsdokumentet for nærmere beskrivelse av påvirkning knyttet til avløp. Her må kommunene bli bedre til å:

- Sette av betydelige ressurser for å raskere gjennomføre nødvendige tiltak på avløpsområdet. Flere kommuner bør vurdere interkommunalt samarbeid.
- Alle avløpsanlegg i den enkelte kommune skal oppfylle forurensningsforskriften sine rensekrav slik at vi kan nå miljømålene innen 2027, og senest innen 2033.

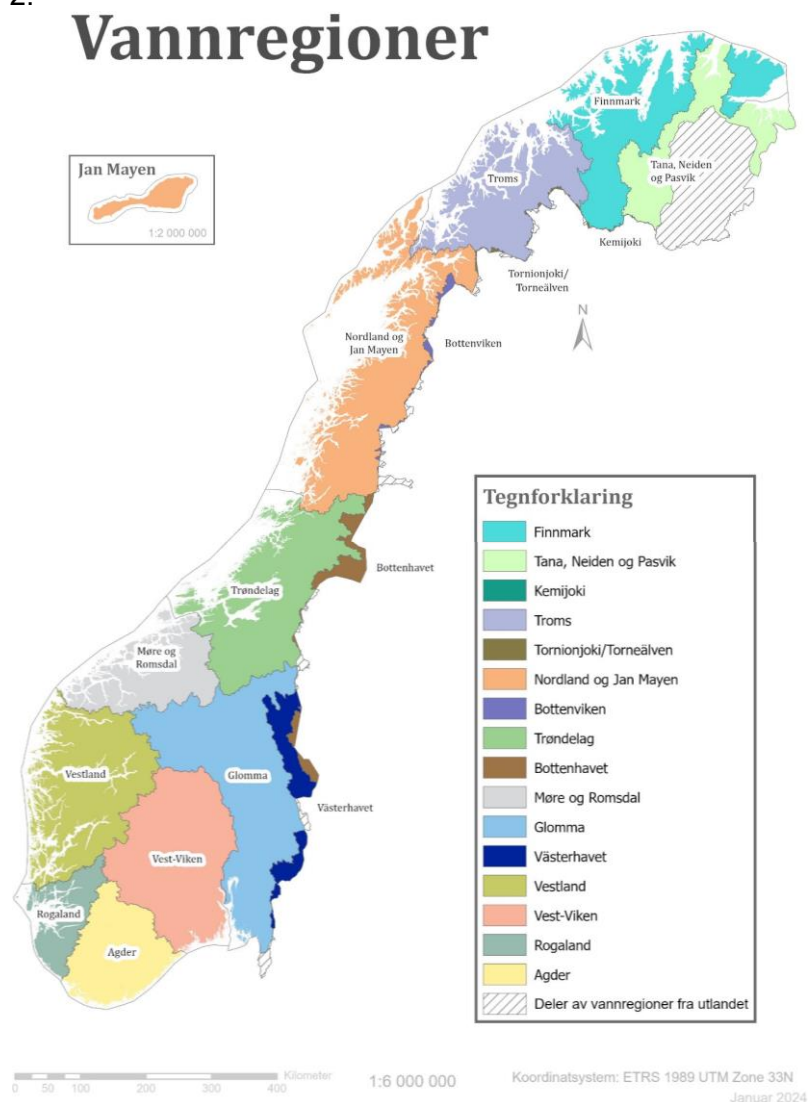
4. Føringer og rammer for arbeidet

4.1 Internasjonalt samarbeid med felles mål

Den helhetlige og samordnede vannforvaltningen i Norge bygger på det europeiske vanndirektivet, som er gjennomført i norsk lov i vannforskriften fra 2007. Hele Europa har forpliktet seg til å arbeide etter samme prinsipper og timeplan. Dette gjør det enklere å samarbeide om å ta vare på vannmiljøet i nedbørfelt som krysser landegrensene, og det gjør at vi kan lære ved å dele erfaringer og gode eksempler mellom landene. Det gir også mulighet for at landene kan sette i gang felles forskning og utvikling. I Norge samarbeider vi tett med våre nordiske naboland om vannforvaltningen, og deltar i den felles europeiske strategien for gjennomføring av vanndirektivet der det utarbeidet felles veiledninger og verktøy.

4.2 Forvaltning av nedbørsfelt

Helhetlig og økosystembasert tilnærming til vassdraga og kystområder er et viktig prinsipp, og ser påvirkninger og prosesser i hvert nedbørsfelt i sammenheng. Vannregionene er derfor inndelt etter nedbørsfelt, og følger som hovedregel ikke administrative grenser, ref. kart i Figur 2.

Figur 2. Vannregioner i Norge. Kilde: [Vannforskriften](#).

4.3 Lover og rammer for arbeidet

Vannforskriften er hjemlet i [vannressursloven](#), [naturmangfoldloven](#), [forurensingsloven](#) og [plan- og bygningsloven](#) (pbl). Alle disse lovene er derfor med å sette rammer for vannforvaltningsarbeidet. Planprosessen skal følge plan- og bygningslovens generelle regler om planlegging, med de tilpasninger som følger av vannforskriften.

Vannforskriften og forholdet til annet lovverk

Der det i lovverk eller beskytta områder (se faktaboks) er stilt strengere krav enn vannforskriften, skal strengeste bestemmelse eller miljømål legges til grunn jf. § 13 og 17 i vannforskriften. Selv om tilstanden i en vannforekomst er god eller svært god så skal for eksempel rensekrav i medhold av regelverket gjennomføres. Vannforskriften setter rammer for utøvelse av annet regelverk, og formålet er både å forbedre og å beskytte vannmiljøet vårt.

Vannforskriften og beskyttede områder

Beskyttet område:

Et geografisk avgrenset område underlagt beskyttelse i form av vedtak, forskrifter eller retningslinjer. Dette gjelder områder med uttak av drikkevann, rekreasjonsformål (badevann), områder med næringsfølsomhet, naturtyper og arter og listes i vannforskriften vedlegg IV.

I tråd med vannforskriften (§ 16) er det opprettet en oversikt i Vann-nett over beskyttede områder. For slike områder gjelder miljømål som følger av grunnlaget for beskyttelse, i tillegg til vannforskriftens generelle miljømål. F.eks. for drikkevannskilder, der det er egne krav for å bidra til trygt drikkevann og redusere behovet for rensing ved produksjon av drikkevann (§ 17). Miljømålet kan være verneformålet i et verneområde eller begrensning på ulike former for inngrep, f.eks. i nasjonale laksevassdrag. Dette legger føringer for ny aktivitet eller inngrep i beskyttede områder.

Vannforskriften §1:

Formålet med denne forskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene.

Plan- og bygningsloven §1:

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

4.4 Nasjonale føringer og presiseringer

Nedenfor er et utvalg av de sentrale gjeldende nasjonale føringene for vannforvaltningsarbeidet. Disse kan bli helt eller delvis erstattet dersom departementene kommer med reviderte eller nye nasjonale føringer.

- [Nasjonale føringer for regulerte vassdrag \(2014\)](#) (også gjeldende for 2022-27 perioden)
- [Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene \(2025\)](#)
- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging \(2023-2027\)](#)
- [Presisering av kommunene sine oppgaver og ansvar i vannforvaltningen \(2021\)](#)

En samling av alle relevante føringer er å finne på vannportalen.no/regelverk-og-foringer.

5. Virkning av forvaltningsplan og tiltaksprogram

I henhold til pbl (§ 8.2) skal regional plan legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen. Dette er også slått fast i vannforskriften (§ 29). Planen vil dermed gi føringer for sektormyndighetenes saksbehandling, og for arealplanlegging og utbygging i vannregionen.

5.1 Virkning for sektormyndigheter

Ansvar for oppfølgingen av vannforskriften er lagt til ulike sektormyndigheter. Dette innebærer at forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer skal følges opp sektorvis og med sektorenes eksisterende virkemidler. Sektormyndighetene har ikke bare ansvar for å gjennomføre tiltak for å nå miljømålene; de må også sørge for tilstrekkelig kunnskap om påvirkninger, f.eks. gjennom kartlegging og overvåking.

Tiltaksprogrammet som følger vannforvaltningsplanen inneholder forslag til tiltakstyper, men ikke enkelttiltak. Dette for å unngå et detaljeringsnivå som foregriper sektormyndighetenes påfølgende saksbehandling av de konkrete tiltakene. Vedtak om gjennomføring av enkelttiltak treffes av ansvarlig myndighet etter relevant lovgivning. I sektormyndighetenes saksbehandling vil det bli foretatt ytterligere avklaringer og konkrete vurderinger av fordeler og ulemper ved de enkelte tiltak før endelig beslutning om tiltaksgjennomføring blir tatt.

Les mer her: [Vannforvaltningsplaner og tiltaksprogrammer](#). Disse viser detaljeringsgrad av tiltak og kostnader, dokumentenes status etter vedtak.

At vedtatte og godkjente regionale vannforvaltningsplaner skal bli lagt til grunn betyr at statlige og regionale myndigheter og kommuner må ta hensyn til miljømålet om å beskytte vannmiljøet mot forringelse (§ 4). Som nevnt i kapittel 0 er det også strenge vilkår/forbud mot ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst som kan medføre at miljømålene ikke blir oppnådd eller at tilstanden blir forringet (§ 12).

5.2 Sammenheng med andre planer og miljømål

Arbeidet med vannforvaltningsplanen skal sees i sammenheng med annen regional planlegging for å sikre at nødvendige koblinger er på plass, og at mulige synergier blir utnyttet. Det er utarbeidet regionale planer og fylkeskommunale strategier for en rekke temaer innenfor vannregionen. En oversikt kan finnes på fylkeskommunenes nettsider. Flere av de regionale planene kan direkte eller indirekte ha betydning for vannforvaltningsplanen og annet arbeid etter vannforskriften.

Følgende planer i Rogaland har særlig betydning for planarbeidet:

- Utviklingsplan for Rogaland 2025-2028 – regional planstrategi
- Regionalplan for natur og klimaomstilling i Rogaland 2025-2050 (under utarbeidelse)
- Fylkesdelplan for regional utvikling, areal og mobilitet (under utarbeidelse)
 - Inntil den er vedtatt vil føringer fra de eksisterende regionale areal- og transportplanene være gjeldende
- Regionalplan for grønn industri (vedtatt 2023)
- Samferdselsstrategi for Rogaland 2022-2033 (vedtatt 2021)
- Nærings- og innovasjonsstrategi for Rogaland (vedtatt 2024)

Vedtatt vannforvaltningsplan (2022-2027) har vedtatte retningslinjer for arealbruk. Det er planlagt evaluering av disse retningslinjene, men ikke vurdert behov for bruk av regional planbestemmelse. Det vil jobbes med harmonisering og samordning av retningslinjene på tvers av andre regionale planer.

Planforslag som er i strid med godkjent regional vannforvaltningsplan, herunder de miljømålene som planen setter, og kravene i vannforskriften § 12 for å tillate ny aktivitet eller nye inngrep, er grunnlag for vurdering av om innsigelse skal fremmes¹. Se ellers kapittel 5 i hovedutfordringsdokumentet for utvikling som vil ha særlig påvirkning på vannarbeidet.

Arbeidet med vannforskriften vil kunne bidra til å oppfylle andre miljømål, og må bli sett i sammenheng med miljømål både nasjonalt og internasjonalt. Du kan lese mer om nasjonale og internasjonale miljømål [her](#).

Nasjonal veiledning av særlig betydning:

- Direktoratsgruppa, ledet av Miljødirektoratet, har i samarbeid utarbeidet en [veileder om vannmiljø i arealplanlegging](#).
- Forskrift om konsekvensutredninger § 21 nevner spesifikt at vesentlige virkninger for *vannmiljø*, jf. *vannforskriften* skal vurderes i konsekvensutredninger av reguleringsplaner og tiltak. Miljødirektoratet har utarbeidet en egen håndbok, M-1941 om [hvordan utrede konsekvenser for vannmiljø](#).

¹ [Rundskriv T-2/16 fra Klima- og miljødepartementet](#)

6. Vannregionen vår – planområdet

Rogaland vannregion har et samlet areal på om lag 12 722 km². Vannregionen består i hovedsak av Rogaland fylke, men også mindre arealer i fylkene Vestland, Telemark og Agder. Grensene følger vassdragsgrenser (nedbørsfelt) og ikke fylkes-, eller kommunegrenser (Figur 3). En større del av Ullensvang kommune (Røldalsvassdraget) i Vestland er med i vannregionen. Videre vestover ut til kysten er det små variasjoner i forhold til fylkesgrensa mot Vestland, med unntak av nordre del av Vindafjord kommune som renner mot Sunnhordaland- og Hardangerfjord-bassenget. Dette nedbørsfeltet hører til Vestland vannregion.

Vannregionen er delt inn i fire vannområder: Dalane, Jæren, Haugalandet og Ryfylke (Tabell 1 og Figur 3). Formålet med vannområdene har vært å etablere hensiktsmessige enheter for arbeidet, hvor berørte aktører (kommuner, sektormyndigheter og fylkeskommuner) samarbeider for å gjennomføre sine oppgaver iht. vannforskriften.

Tabell 1. Oversikt over kommuner som er del av vannområdene i Rogaland vannregion.

Vannområde	Dalane	Jæren	Ryfylke	Haugalandet
Kommuner med hele / større arealer innenfor vannområdet	Bjerkreim Eigersund Gjesdal Lund Sokndal	Gjesdal Hå Klepp Kvitsøy Randaberg Sandnes Sola Stavanger Time	Gjesdal Hjelmeland Sandnes Sauda Strand Suldal Ullensvang	Bokn Haugesund Karmøy Tysvær Vindafjord Utsira
Kommuner med mindre arealer innenfor vannområdet	Hå Time Sirdal	Bjerkreim Eigersund	Bykle Etne Sirdal Vinje	Etne Sveio Suldal

6.1 Justering av vannregiongrensen

Følgende justering av grensen mellom Rogaland vannregion og Vestland vannregion gjennomføres under forutsetning av at kravene for nedbørfelt forvaltning er innfridd:

«Basseng F» med nedbørfelt i Tysvær kommune blir overført til Rogaland vannregion etter ønske fra Tysvær kommune. Basseng F er regulert og vannet renner i dag ut i Førresfjorden i Rogaland vannregion.

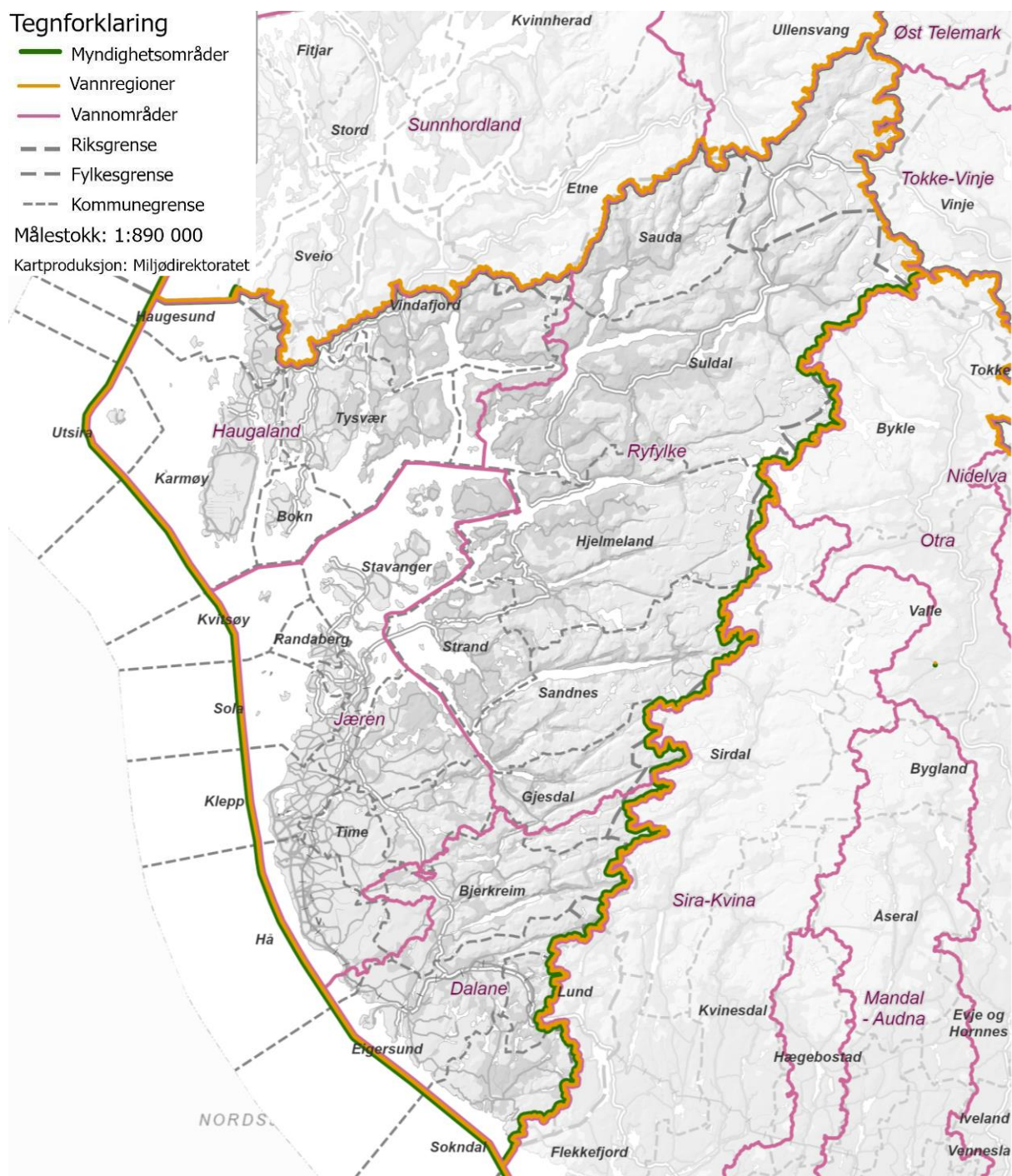
Alternativet til grensejustering er å få til en administrativ avtale der Haugalandet vannområde overtar ansvar for oppfølging av Basseng F fra Sunnhordland vannområde (se omtale av administrative avtaler i kap. 7.3).

Tegnforklaring

- Myndighetsområder
- Vannregioner
- Vannområder
- Riksgrense
- Fylkesgrense
- Kommunegrense

Målestokk: 1:890 000

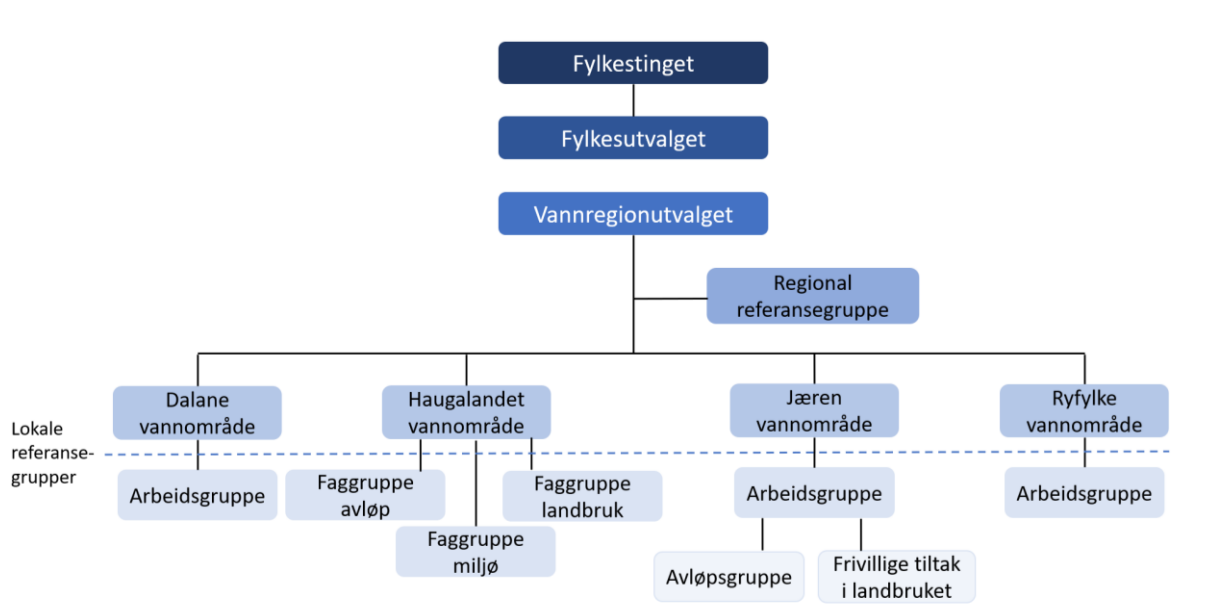
Kartproduksjon: Miljødirektoratet

Figur 3. Rogaland vannregion med fylkesgrense og vannområdene i regionen. **Merk:** Iht. avtale mellom Rogaland og Agder vannregion blir hele Lund kommune håndtert av Rogaland vannregion, til tross for at halve kommunen er del av Siravassdraget. Kilde: Miljødirektoratet, 21.01.2021.

7. Organisering og ansvar i vannregionen

Rogaland vannregion er organisert i henhold til føringene i vannforskriften.

Figur 4. Organisasjonskart for Rogaland vannregion.

Figuren over viser organiseringen i Rogaland vannregion. Vannregionutvalget og regional referansegruppe er forskriftsfestet (vannforskriften § 22). Videre organisering i fire vannområder, med undergrupper, er basert på kommunenes behov for samarbeid på tvers av nedbørsfelt. Planen utarbeides gjennom vannregionorganisasjonen, og vedtas i Fylkestinget.

Det er åpent for tilpasning i organiseringen i det enkelte vannområde gjennom planperioden. Nytt fra forrige planperiode er foreslått organisering av arbeidsgruppene i Haugaland vannområde, og nedlegging av prosjektet *Frivillige tiltak i landbruket*.

7.1 Vannregionutvalget

Vannregionutvalget (VRU) er den viktigste arenaen for regionalt samarbeid om utarbeiding og gjennomføring av vannforvaltningsplanen.

Det er kort sagt et samarbeidsforum mellom nasjonale, regionale og lokale myndigheter. VRU har ingen overført myndighet over de deltakende sektormyndighetene, men de ulike sektormyndighetene skal følge opp de rammene vannforskriften setter innenfor sitt eget lovverk og egne virkemidler, [jf presiseringer i brev fra KLD av 17.2.23](#)

Vannregionutvalget skal:

- tilstrebe enighet i vannregionutvalget.
- eventuell uenighet skal fremgå av møtereferat og vedtatte dokumenter.
- uenigheter kan løftes til direktoratene og departementet for avklaring.

Vannforskriften § 21 sier at *vannregionmyndigheten skal koordinere arbeidet med å revurdere og om nødvendig oppdatere gjeldende vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram. ... Dette innebærer blant annet å legge til rette for arbeidet som skal utføres, følge opp*

myndigheter som har oppgaver i henhold til forskriften, gjennomføre egne oppgaver og samordne de ulike bidragene. Dette skal skje i nært samarbeid med vannregionutvalget.

I vannregionutvalget kan det gjøres vedtak i felles, samordningsrelaterte saker som dagsorden, felles framdriftsplaner og rutiner, omforente dokumenter, og saker der det er full konsensus etc. Det kan ikke stemmes over saker der vedtaksmyndigheten i henhold til lovverket ligger hos en sektormyndighet i vannregionutvalget. Eventuelle vedtak etter sektorlovverk skal fattes av rett sektormyndighet i etterkant, f.eks. av kommunestyre, fylkesting eller statlig sektormyndighet.

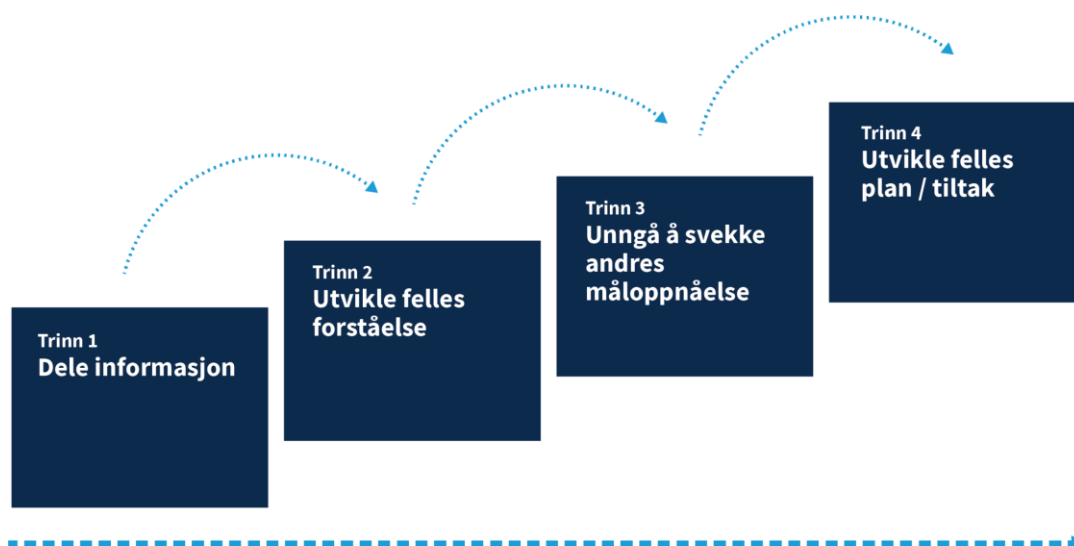
Statlige myndigheter har et særlig ansvar for å påse at oppdateringen som angår eget ansvarsområde ligger innenfor nasjonale føringer før og etter høring, når konsekvenser av planene kan ses i et nasjonalt perspektiv. Det er en forutsetning at planene får en god forankring lokalt, regionalt og hos sektormyndighetene, noe som vil sikre en effektiv og målrettet oppfølging av planen i arbeidet for å tette gapet mellom dagens tilstand og fastsatte miljømål.

I saker der det ikke oppnås konsensus i vannregionutvalget, kan medlemmene kreve at uenigheter (dissens) fremgår av møtereferat og eventuelle vedtatte dokumenter. Dette er i tråd med intensjonene i vannforskriftens §§ 22 og 26 som begge presiserer at eventuell uenighet blir gjengitt. Vannforskriften § 26 understreker at *vannregionmyndigheten skal arbeide for at det oppnås enighet i vannregionutvalget.*

Vannregionmyndigheten vil tilrettelegge for en planprosess der miljømål og tiltak vurderes og avveies i samarbeid mellom de ulike sektormyndighetene og forvaltningsnivåene, og med bred medvirkning fra alle berørte aktører i vannregionen.

Oppgavene til VRU er beskrevet i vannforskriften (kap. 4) og er videre presisert i brev fra Klima- og miljødepartementet (KLD) om [vannregionutvalget og rammer for vedtak](#). Du kan også lese mer om organisering av vannforvaltningsarbeidet på regionalt og lokalt nivå på [Vannportalen](#).

I Miljødirektoratets veiledning om vannregionutvalget og rammer for vedtak, datert 21.02.2023, henvises det til samordningsstigen (figur 5) som verktøy for å skjønne hvordan det er ment at vannregionutvalget, og vannforvaltningen generelt, skal fungere. Hovedprinsippet er at involvering gir deltakelse, som igjen gir eierskap, som til slutt gir forpliktelse. Slik kan man gå fra målkonflikter til å bli et "kollegium" som trekker mot samme mål.

Økende behov for samordning

Figur 5: Samordningsstigen beskriver ulike grader av ambisjonsnivåer for samordning. Vannforvaltningsarbeidet krever stor grad av samordning, og har derfor et ambisjonsnivå om å jobbe seg opp til trinn 4 i samordningsstigen.

Oppgavene til VRU er beskrevet i vannforskriften (kap. 4) og er videre presisert i brev fra Klima- og miljødepartementet (KLD) om [vannregionutvalget og rammer for vedtak](#). Du kan også lese mer om organisering av vannforvaltningsarbeidet på regionalt og lokalt nivå på [Vannportalen](#).

Følgende regionale og statlige myndigheter er representert i VRU i Rogaland vannregion:

Politisk / administrativ:	Fylkeskommuner og kommuner	Statlige sektormyndigheter
Politisk	Rogaland fylkeskommune (leder og nestleder VRM)	Miljødirektoratet
	Kommuner (politisk leder og nestleder fra de fire vannområdeutvalgene)	NVE
Administrativ	Agder fylkeskommune	Fiskeridirektoratet
	Telemark fylkeskommune	Mattilsynet
	Vestland fylkeskommune	Staten vegvesen
	Vannområdekoordinatorene (4 stk)	Kystverket
	Rogaland fylkeskommune, samferdsel – ytre miljø	Statsforvalteren i Rogaland (landbruk / miljø)
	Alle kommuner, valgfri deltakelse	

7.2 Regional referansegruppe

Regional referansegruppe er en arena for regional og lokal medvirkning. Her skal det bli lagt til rette for medvirkning fra frivillige organisasjoner, bransjeorganisasjoner og andre interessenter gjennom regional arbeidsgruppe. Vannregionmyndigheten foreslår at bransjer

og organisasjoner er representert i regional referansegruppe gjennom regionale representanter.

Regional referansegruppe er ikke nyttet aktivt utenom høringsmøter til planprosessen. Høringsinnspillene til planprogrammet viser at flere interessegrupper har behov for en samlende arena for medvirkning også utenom selve planprosessen, og medvirkningen som skjer gjennom vannområdene. Vannregionmyndigheten vil i den videre planprosessen legge vekt på å finne gode løsninger for en mer aktiv bruk av regional referansegruppe. Dialog med deltakerne i referansegruppa vil være viktig.

7.3 Vannområdene

Organisering i vannområdene: Mye av vannforvaltningsarbeidet vil i praksis foregå lokalt i vannområdene. Vannområdene er inndelt etter nedbørsfelt og dekker flere kommuner. Organiseringen binder derfor kommuner og andre aktører sammen på tvers av kommunegrenser i arbeidet for et godt vannmiljø.

Arbeidet i vannområdene er et viktig grunnlag for den regionale planen. Kommuner og andre parter deltar i faggrupper administrert av vannområdekoordinator (VOK). Der bidrar de med kunnskap om påvirkninger, risiko og tilstand, samt lokale tiltaksanalyser, og har mulighet til å utvikle lokale løsninger. Slik muliggjør arbeidet i vannområdet lokal forankring og medvirkning, samt innhenting av lokal og erfaringsbasert kunnskap.

Vannområdekoordinator (VOK) er en felles ressurs for kommunene og bistår dem med ansvaret og oppgavene de har etter vannforskriften. Koordinatoren er en viktig premissleverandør for dette planarbeidet, og har blant annet følgende oppgaver:

- Daglig ledelse og koordinering av arbeidet i vannområdet/vannområdene
- I samarbeid med fylkeskommunen bidra til informasjon om arbeidet og konsekvensene av den regionale planen for kommunene
- Avholde kurs og veiledningsmøter med kommunene i vannområdet/vannområdene
- Samarbeid med deltakere i lokale utvalg og grupper, grunneiere og lokalbefolkning
- I samarbeid med fylkeskommunen, Statsforvalteren og VRU bidra til gjennomføring av revisjon av forvaltningsplan, tiltaksprogram og overvåkingsprogram

Rogaland vannregion har en fast ansatt vannområdekoordinator i hvert av de fire vannområdene. Koordinatoren er ansatt i en vertskommune innenfor aktuelt vannområde.

Administrative avtaler som avviker vannregiongrensene

Av hensyn til å redusere den administrative belastningen til kommuner som er delt av vannregiongrensen, videreføres eller opprettes administrative avtaler om håndtering av vannforskriftsarbeidet gjennom Rogaland vannregion. Avtalene vil medføre noe økt arbeidsmengde for koordinatorene i berørte vannområder.

- Lund kommune: Iht. avtale inngått mellom vannregionene blir hele Lund kommune håndtert av Rogaland vannregion, ved Dalane vannområde. Avtalen ble inngått etter at planområdet var godkjent for 2022-2027 perioden.
- Vindafjord kommune: Vindafjord kommune har i høringen av planprogrammet fremmet ønske om at hele kommunen håndteres av Haugalandet vannområde. Det

skal inngås avtale mellom vannregionene om at Vindafjord kommune i hovedsak følges opp Rogaland vannregion, gjennom Haugalandet vannområde.

- Tysvær kommune: Hvis forslag til grensejustering ikke aksepteres (se kap. 6), med overføring av Basseng F til Vannregion Rogaland, er det aktuelt å opprette administrativ avtale mellom vannregionene om at Haugalandet vannområde overtar oppfølging av nedbørfeltet.

7.4 Ansvar og roller

Vannregionmyndighet (VRM)

Vannregionmyndighet i Rogaland vannregion er Rogaland fylkeskommune. Fylkeskommunens rolle som VRM er todelt, og består av fylkestinget som vedtar de regionale planene etter innstilling fra VRU, og administrasjonen som driver det daglige arbeidet og fremmer forslag til VRU for godkjenning.

VRMs viktigste oppgaver er å:

- Være plan og prosessleder
- Samordne utarbeidelsen av sektorovergripende forvaltningsplaner
- Følge opp og sikre gode bidrag i planarbeidet fra vannområdene og ulike sektormyndigheter
- Legge til rette for medvirkning og informasjon i planprosessen
- Sørge for at kvalitetskrav og tidsfrister i henhold til vannforskriften overholdes

Om regional planmyndighets rolle

Fylkestinget er regional planmyndighet etter plan- og bygningsloven.

Prosessen med godkjenning av vannforvaltningsplanene skiller seg fra mange andre regionale planer etter plan- og bygningsloven (pbl). Vanligvis vedtas en regional plan med endelig virkning av regional planmyndighet. Fylkestingenes vedtatte vannforvaltningsplaner skal imidlertid godkjennes av KLD i samråd med Olje- og energidepartementet og andre berørte departementer.

Dette innebærer at fylkestingenes vedtatte planer ikke er endelige før departementene har godkjent disse. Dette følger av plan- og bygningsloven § 8-1 annet ledd, jf. pbl. § 8-4 første ledd, og vannforskriften § 29 annet ledd.

Bakgrunnen for at vannforvaltningsplanene skal godkjennes av departementene er at planenes miljømål har stor betydning for viktige nasjonale interesser, blant annet vannkraft og matproduksjon. Planene er en oppfølging av Norges forpliktelser etter EUs vanddirektiv, og det er derfor viktig at departementene endelig godkjenner planene med eventuelle nødvendige endringer.

Statsforvalteren er miljøfaglig ansvarlig

Statsforvalteren som miljøfaglig ansvarlig og rådgiver, har ansvaret for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget i Vann-Nett, i samråd med berørte sektormyndigheter, fylkeskommuner og kommuner. De har også ansvaret for å koordinere overvåkning og for registrering av overvåkingsdata i Vann-Nett, i samråd med berørte sektormyndigheter, fylkeskommuner og kommuner. Konkret innebærer dette koordinering av arbeidet med:

- Overvåking og datahåndtering knyttet til vannmiljø
- Karakterisering av vannforekomstene
- Vurderinger av påvirkninger og risiko for om målet om god miljøtilstand nås
- Klassifisering av miljøtilstand

Sektormyndighetenes ansvar

Vannforskriften medfører ikke noe flytting av ansvar, fordi berørte myndigheters ansvar for lovverk og virkemidler ligger fast i tråd med eksisterende ansvarsfordeling. Hjemlene for å gjennomføre de miljøforbedrende tiltakene som direktivet krever, er nedfelt i eksisterende lovgivning.

Både regionale og statlige sektormyndigheter, Statsforvalteren, fylkeskommunen og kommunene har et sektorielt myndighetsansvar. Dette innebærer både å utrede forslag til tiltak innen egne ansvarsfelt og bidra til at miljøpåvirker/ansvarlig tiltakshaver gjennomfører aktuelle tiltak. Sektormyndighetenes viktigste oppgaver er:

- Levere informasjon, kunnskap og data til karakteriseringsarbeidet for ansvarsområder
- Foreslå miljøforbedrende tiltak for egne ansvarsområder/levere materiale til tiltaksprogrammet
- Bistå ved fastsetting av miljømål
- Delta i vannregionutvalget og når aktuelt, arbeidet i vannområdene
- Gjennom bruk av myndighet bidra til at tiltak innen eget ansvarsfelt blir gjennomført

I kapittel 2.2 er det beskrevet en huskeliste til sektorenes ansvar knyttet til tiltaksgjennomføring.

Kommunene er sektormyndighet med ansvar for å treffe vedtak om gjennomføring av tiltak innen bl.a.:

- Drikkevann
- Avløp
- Overvannshåndtering
- Landbruksforvaltning
- Arealforvaltning/arealplanlegging
- Forurensning

8. Konsekvensutredning: planen sin virkning på miljø og samfunn

Hva vil vannforvaltningsplanen bety for miljø og samfunn? Hvor langt vil vannforvaltningsplanen bringe oss i retning av bedre beskyttelse og forbedring av vannmiljøet? Hva vil planen bety for arealbruk og virksomhet innen viktige sektorer/næringer? For å få oversikt over dette vil vi arbeide fram en oppdatert konsekvensutredning (KU) som del av arbeidet med å lage planen. Konsekvensutredning av de regionale vannforvaltningsplanene følger av KU-forskriften § 6 a. Det skal tas utgangspunkt i utarbeidet KU i gjeldende plan, og sektormyndighetene vil bli invitert inn i dette arbeidet for å beskrive og vurdere deres sektoransvar. Konsekvensutredningen er et vedlegg til planen, og har derfor samme frist som denne.

Konsekvensutredningen skal være et hjelpemiddel som gir merverdi gjennom at planen sitt beslutningsgrunnlag blir best mulig. I tillegg skal konsekvensutredningen oppfylle KU-forskriften sine krav.

Forskrift om konsekvensutredninger sier at «*for regionale planer kan konsekvensutredningen begrenses til å redegjøre for virkningene planen kan få på et overordnet nivå*» (§ 18).

Konsekvensutredningen skal ikke omfatte detaljerte vurderinger av kostnader og beskrivelse av nytte i vannforvaltningsplanen og tiltaksprogrammet. Konkret vurdering av konsekvenser for miljø og samfunn ved de foreslåtte tiltakene vil komme i forbindelse med sektormyndighetenes påfølgende gjennomføring av det enkelte tiltak.

Det skal gjennomføres en evaluering av vedtatte retningslinjer til vannforvaltningsplanen. Evalueringen kan medføre behov for endringer i retningslinjene. Ved endring av retningslinjene kan dette være aktuelt innhold å vurdere konsekvenser av.

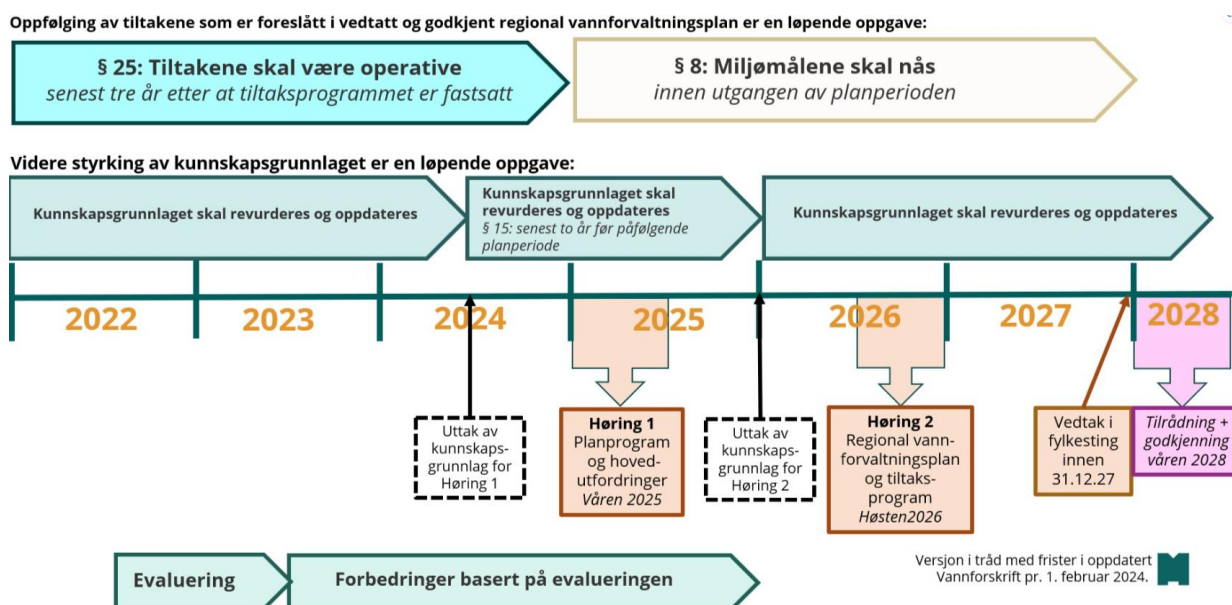
Konsekvensutredningens innhold og omfang vil bli tilpasset nivået som er påkrevd for en overordnet plan, (KU forskriften §17) og skal være relevant for de beslutninger som skal bli tatt. Det ble utarbeidet et [veiledningsnotat om KU av vannforvaltningsplanene](#) i 2019, som ble nyttet i utarbeidelsen av forrige KU. Denne veiledningen, eller evt. ny veiledning, vil nyttes ved oppdatering av KU.

Den endelige konsekvensutredningen vil inngå i planbeskrivelsen i selve vannforvaltningsplanen når den går på høring andre halvår 2026.

9. Planprosess - fremdrift og medvirkning

9.1 Fremdrift og organisering av arbeidet

Utarbeidelse av ny Regional plan for vannforvaltning med tiltaksprogram er et omfattende arbeid med flere faser. Det er utarbeidet en nasjonal rammeplan som fastsetter fristene for arbeidet. Se Figur 6.

Figur 6. Rammeplan for vannforvaltningsarbeidet 2022-2027 (versjon 6.februar 2024). Illustrasjonen viser hovedfasene og fristene i planarbeidet. Kilde: Miljødirektoratet.

Om høring av planprogrammet

Planprogrammet legger premissene for arbeidet med ny regional plan for vannforvaltning med tiltaksprogram. Planprogrammet og hovedutfordringsdokumentet var på høring i tidsrommet 1. januar til 30. juni 2025. Det ble gjennomført høringsmøter i alle vannområdene, samt et åpent regionalt høringsmøte, der blant annet referansegruppa var invitert. Det kom inn 29 høringsinnspill fra hhv. kommuner, statlige sektormyndigheter, interesseorganisasjoner, næringsinteresser og innbyggere. Relevante høringsinnspill er innarbeidet i planprogrammet. Informasjon om gjennomført medvirkning ligger i vedlegg 1.

Utarbeiding og høring av forslag til ny regional vannforvaltningsplan med tiltaksprogram

Utredninger og vurderinger som skal ligge til grunn for den nye vannforvaltningsplanen med tiltaksprogram, skal bli gjennomført i tråd med planprogrammet. Dette i tillegg til det løpende arbeidet med kunnskapsgrunnlaget om tilstand, påvirkninger og tiltak.

Sektormyndigheter lokalt, regionalt og nasjonalt har ansvar for å delta i planprosessen ved å:

- gjøre data og kunnskap om påvirkninger i egen sektor tilgjengelig i tide, slik at kunnskapsgrunnlaget for oppdaterte planer blir så godt som mulig når disse skal på høring annet halvår 2026.

-
- kvalitetssikre beskrivelse og bruk av egne tiltak og virkemidler.
 - beskrive hvor langt de har kommet i tiltaksgjennomføringen, om tiltakene er tilstrekkelige for å nå miljømålene, eller om det må bli gjennomført andre eller mer omfattende tiltak.
 - delta i arbeidet som blir utført av vannregionutvalget og lokale vannområdeutvalg når relevante tema innen deres ansvarsområde blir berørt, og sikre at de ulike sektorer sine påvirkninger og tiltak blir sett i sammenheng.

Aktuelle myndigheter, interesseorganisasjoner og næringsliv vil bli involvert etter behov gjennom temamøter og regional referansegruppe.

Etter medvirkningsprosessen vil vannregionmyndigheten utarbeide forslag til ny vannforvaltningsplan. Det er et mål at hele vannregionutvalget skal kunne stille seg bak beskrivelsen av miljøtilstand, risiko, påvirkninger, miljømål og tiltak som vil inngå i den regionale forvaltningsplanen og i tiltaksprogrammet. Forslaget blir så lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring for å få tilbakemeldinger og innspill som kan gjøre forslaget bedre.

Politisk vedtak i fylkestinget og nasjonal godkjenning

De regionale vannforvaltningsplanene med tilhørende tiltaksprogram skal bli vedtatt i Rogaland, Agder, Vestland og Telemark fylkesting. Vedtatt oppdatert vannforvaltningsplan skal bli sendt til Miljødirektoratet, som i samråd med direktoratsgruppen skal sikre at nasjonale føringer og krav i vannforskriften er fulgt opp. Miljødirektoratet sender så direktoratene si tilråding til departementsgodkjenning (vannforskriften § 29). Ved godkjenning kan departementene fastsette nødvendige endringer i planen ut fra hensynet til rikspolitiske interesser.

Her kan du lese mer om presisering fra Klima- og miljødepartementet om [sammenhengen mellom plan- og bygningsloven og vannforskriften](#).

9.2 Plan for medvirkning

Det er et mål at alle som har en interesse for vann og vannforvaltning skal ha mulighet til å medvirke og gi innspill. En god forvaltningsplan og et godt tiltaksprogram er avhengig av at et bredt spekter av interesser og brukere av vann deltar i prosessen fram mot godkjenning av vannforvaltningsplanen.

I tillegg til ordinær høring etter plan- og bygningsloven, forutsetter vannforskriften at det er etablert samordningsarenaer som gir mulighet for medvirkning. Disse arenaene skal være etablert både lokalt i vannområdene, regionalt gjennom vannregionutvalg med tilhørende referansegruppe, og sentralt gjennom direktoratsgruppen med tilhørende nasjonal referansegruppe.

Medvirkningsopplegget for planprosessen vil være tilpasset det regionale nivå, der en utover sektormyndighetene vil søke å nå og engasjere på organisasjonsnivå. Deltakere i referansegruppen vil være et viktig utgangspunkt for å invitere til medvirkningsmøter. Dette er eksempelvis næringsorganisasjoner, frivillige organisasjoner eller institusjoner som representerer større grupper mennesker, interessegrupper, eller berørte aktører. Det er likevel mulig for alle å engasjere seg gjennom høringsinnspill og å delta på høringsmøter.

Medvirkning fra berørte interesser og allmenheten

Medvirkning foregår på ulike arenaer på lokalt og regionalt nivå. Etablert organisering, som beskrevet i kapittel 7, vil nyttes som utgangspunkt for medvirkning i den regionale planprosessen.

Vi kommer til å fortsette å arbeide tett med vannområdene, som sitter i kommunene med nærhet til vannet, og har tett kontakt med mange interessenter. Vannområdene tjener en rolle som døråpnere inn til forvaltningen, noe som mange mindre aktører gir uttrykk for at de har behov for ift. vannforvaltningen. Disse vil vi i samarbeid med vannområdene tilrettelegge for at kan delta.

Det vil i tillegg til møter i Vannregionutvalget, åpne høringsmøter og vannområdeaktivitet, gjennomføres sektorvise temamøter og møter for referansegruppen på regionalt nivå. Slik vil vi favne alle aktuelle interessentgrupper.

Se Tabell 2 og 3 for oversikt over planlagt møteaktivitet i rulleringsperioden.

Tabell 2 Møte- og medvirkningsaktivitet for planprogrammet og hovedutfordringer i 2025.

Aktivitet	Tidsperiode	Medvirkning / Aktivitet til utarbeidelse av Planprogram og utfordringsdokument
Høring av: - Planprogram - Hovedutfordringer	1. jan. 2025 – 30. juni 2025	- Offentlig høring i 6 måneder - Høringsmøter i hvert av de fire vannområdene - Høringsmøte på regionalt nivå (inkl. referansegruppen) – februar/mars 2025
Høring blir oppsummert og planprogram + hovedutfordringer blir ferdigstilt	1. juli 2025 – 31. des. 2025.	- Høringsinnspill oppsummeres og forslag til endringer i planprogram og utfordringsdokument legges frem til diskusjon og forankring i VRU - Evt spørsmål som trenger avklaring direkte med sektormyndigheter avklares i forkant av vedtak av planprogram. - Høringsinnspill som krever nasjonal oppfølging/avklaring, sendes videre til Miljødirektoratet.
Vedtak av planprogram	November/ desember 2025	- Planprogram vedtas av fylkeskommunene

Tabell 3 Planlagt møte- og medvirkningsaktivitet for oppdatering av vannforvaltningsplanen med tilhørende vedlegg.

Aktivitet	Tidsperiode	Medvirkning / aktivitet til utarbeidelse av oppdatert vannforvaltningsplan
Kunnskapsgrunnlaget oppdateres i vann-nett av sektormyndighetene	Hele 2025, frist 31.12.25	- Hver enkelt sektormyndighet oppdaterer sine tiltak - Møter i vannområdene, koordinator støtter kommunene - Statsforvalteren koordinerer og avklarer spørsmål fortløpende
Dialog om oppdaterte tiltak og miljømål	Høst/vinter 2025	- Sektorvise temamøter med sektormyndigheter - Møter i vannområdene
Utarbeide forslag til oppdatert vannforvaltningsplan og oppdatert tiltaksprogram + Handlingsprogram	Oktober 2025 – april 2026 Frist mars 2026	- Møter i vannområdene - Involvering av og møter med sektormyndighetene - Møter i regional referansegruppe (kan vurdere å deles inn i temamøter etter behov)

Oppdatere KU til revidert vannforvaltningsplan	Vår 2026 Frist mars 2026	- VRM utarbeider KU i samarbeid med sektormyndigheter
Møte i VRU	Mars-april	- Forankring av høringsforslag
Legge oppdatert plan med KU + tiltaksprogram + handlingsprogram ut på høring	Juni 2026	- Vedtak i Fylkesutvalgene å sende på høring
Høring av: - Forslag til oppdatert vannforvaltningsplan med KU - Forslag til oppdatert tiltaksprogram - Forslag til oppdatert handlingsprogram	1. juli 2026 – 31. des. 2026	- Offentlig høring i 6 måneder - Høringsmøter i hvert av de fire vannområdene - Høringsmøte på regionalt nivå (inkl. referansegruppe)
Høring blir oppsummert og endringer blir foreslått/foretatt.	1. jan. 2027 – september. 2027	- Etter behov; møter i vannområdene og regional referansegruppe - Evt spørsmål som trenger avklaring direkte med sektormyndigheter avklares i forkant av vedtak. - Høringsinnspill oppsummeres og forslag til endringer legges frem til diskusjon og forankring i VRU - Høringsinnspill som krever nasjonal oppfølging/avklaring, sendes videre til Miljødirektoratet.
Vedtak i fylkesting	Frist: 31. Desember 2027	- Behandling i relevante politiske utvalg og fylkesting
Vedtatt vannforvaltningsplan blir oversendt til Miljødirektoratet for tilråding og nasjonal godkjenning	2028	- Miljødirektoratene i samråd med de andre direktoratene gir tilråding til departementene - Departementene gir endelig godkjenning

Vedlegg 1 Høringslogg

Høringsperiode: 1. januar – 30. juni 2025

Høringsspørsmål planprogram

Spørsmål vi særlig ønsker svar på i høringen av planprogrammet:

1. Er det tydelig når og hvordan ulike myndigheter skal delta i arbeidet?
2. Er det viktige tema eller utredninger som mangler i planprogrammet?
3. Har dere forslag til forbedringer av planprogrammet?
4. Har du viktige innspill til det foreslåtte programmet for utredning av konsekvenser for miljø og samfunn (KU)?
5. Har du eller din organisasjon innspill om tema som bør få forsterket oppmerksomhet, bli vurdert og/eller utredet i arbeidet?

Høringsspørsmål hovedutfordringer

Spørsmål vi særlig ønsker svar på i høringen av «hovedutfordringer»:

- Er miljøtilstand og påvirkninger riktig beskrevet? Finnes det data hos sektormyndigheter eller lokal/erfaringsbasert kunnskap som kan bidra til en enda bedre beskrivelse?
- Er alle viktige interesser ivaretatt? Er det interesser av betydning som ikke er omtalt?
- Har du eller din organisasjon/bedrift/myndighet innspill til prioriteringer eller andre momenter til det videre planarbeidet?
- Er de nødvendige virkemidlene på plass for å gjennomføre tiltakene det er behov for?

Høringsmøter gjennomført i løpet av våren 2026:

- Regionalt åpent høringsmøte
- Høringsmøte Dalane vannområde
- Høringsmøte Haugalandet vannområde
- Høringsmøte Jæren vannområde
- Høringsmøte Ryfylke vannområde

Oversikt over hvem som har sendt høringsinnspill:

Kommuner	Statlige sektormyndigheter	Nærings- og interesseorganisasjoner	Andre
Gjesdal kommune	Fiskeridirektoratet	Sjømat Norge	Forsvarsbygg
Hjelmeland kommune	Kystverket	Sør-Norges Fiskarlag	Nye Veier
Sandnes kommune	Mattilsynet	Norske Lakseelver	Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF)
Stavanger kommune	Miljødirektoratet	Rogaland Bondelag	Naturvernforbundet, Norske Jeger- og Fiskeforbund (NJFF), WWF Verdens naturfond, Den Norske Turistforening (DNT), Norsk Friluftsliv og Sabima.
Suldal kommune	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	Lyse Kraft DA	
Tysvær kommune	Statens Vegvesen	Statkraft	Innbygger Håkon Øgreid Moksnes
Ullensvang kommune	Statsforvalteren i Rogaland	Norsk Industri	Innbygger Marat Goncareenko
Vindafjord kommune		Fornybar Norge	
		Hydro Energi AS	

Fordeling av høringssvar	Antall
Antall skriftlige høringssvar:	30
Antall innsendt fra deltakere i Rogaland Vannregionutvalg	15
Antall innsendt fra regional referansegruppe:	9
Antall andre:	6